НП35-2
4.
К-Тат.-Ж
1-15

Bytyn dynja proletarlarь, birleşiniz!

ҚАDЬNLЬҚ Sotsializm jolьnda!

BU NUMEROMЬZDA:

- MK ve OK qararlarь
- R. Bekirova.—Delegat toplaşuvlarьnьn esas vazifeleri
- Sadrije A.—Delegat toplaşuvlarь işlerini janь başdan qojmalь
- Aвlajeva.—Muvaffaqьjetler вar. Faqat eksikliklerde jol degil
- Kokcejeva.—Ehemmijetli meselege çiddij suretde janaşmalь
- Sekiz mart emekdar qadьnlarnьn faalijetini daha zijade artdьrdь
- Şь'ir—Azad Emineler
- Başqa parcalar

№ 2.

APREL—1932

„Qadьnlar sotsializm jolьnda" zurnalь adьna Baqcasarajda ilki qadьnlar udarnij вrigadasь

VKP(в) OЬRЬM OBLAST KOMITESI ORGANЬ „JAŊЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

Her bir rajon şeher partija komiteleri janlarьndaki qadьnlar sektorlarь żurnalьmьzьn aktiv darqatuvçьsь, oqutuvçьsь ve massanь onьn etrafьna moblize etiçi jardьmçьlar olmalьdьrlar.

Köj medenij Quvveti— oçalar doqturlar oquv evleri mudirleri żurnalьmьzь keniş savxoz, kolxoz, Maşina-traktor stansijalarь qadьnlarьna daha zijade jaqьn ketirmek icyn calьşmaqa borçlьdьrlar.

„Qadьnlar sotsijalizm jolьnda!“ żurnalь etrafьna keniş udarnik—qadьnlar massasьnь toplamaqa borçlьdьr. Her bir oqur, jazar qadьnlar (az bilgili olsada) żurnalьmьzqa jazmalь.

Bytyn işçi kolxozçь ve diger emekdar qadьn ve qьzlarь, bytyn xaberçiler żurnalьmьzьn eń faal, eń aktiv jazьçьlarь olmaqa borçlьdьrlar.

Daha jazub başlamaqan, „jazmaqa, bilmejim ne jazajьm“ kibi dyşynçelerden vaz kecmelidirler. „Qadьnlar şotsializm jolьnda“ żurnalь her bir emekdar qadьn ve qьzqa jardьm eteçek, jazь texnikasьnь ogreteçekdir. Biz MTS, savxoz predprijatije işçi qadьnlarь, kolxozçь ve emekdar qadьnlarьnь, oçapceler, talebelerniń xaber maqale ve diger parcalarьnь beklejmiz.

Pioner! Bu żurnalnь ana ve aptelerinizge oqu, anlatьnьz. Onlarьn żurnalqa abune jazьlmalarь icyn keniş anlatuv işlri alьb barьnьz. Żurnalqa jazьb turmalarь icyn her kyn jardьm etiniz.

Savxoz maşina-traktor stansijalarь işçi qadьnlarь kolxozçь ve emekdar qadьn arqadaşlar! „Qadьnlar Sotsialimz jolьnda!“ żurnalь dooqrьsьnda kendi fikirlerinizi jazьnьz. Ileride nasьl maqaleler jazajьq.

Adresimiz: Aqmescid pocta qutusь № 234 „Qadьnlar sotsijalizm jolьnda!“ żurnalь idaresine.

Bytyn dynja proletarlarь birleşiniz

QADЬNLAR kommunizm jolьnda!

VKP(ʙ) QЬRЬM OBLAST KOMITETININ ORGANЬ

№ 2

AJDA ʙIR KERRE CЬQAR IŞCI KOLXOZÇЬ QADЬNLAR ƵURNALЬ.

Jalьŋьz kolxoz duşmanlarь, ajrь kolxozniklerniŋ sьƣьrlarьnьŋ ve ufaq hajvanlarьnьŋ çeʙren umumijleşdirilmesine jol ʙere ʙilirler

Г.П.Б. в Лнгр Ц
О.Э 1932 г.
Акт № 251

Hajvanlarnьŋ meçʙuri suretde umumijleşdirilmesi haqqьnda

VKP (ʙ) MK-nin 26 mart 1932 s. tarixlь qararь

Bir taqьm rajonlarda, ajrь kolxozniklerniŋ sьƣьrlarьnьŋ ve ufaq hajvanlarьnьŋ meçʙurij suretde umumijleşdirildigi suretleri kɵryle, ki ʙu hal, partija merkezij komitetiniŋ qac kerreler ʙerilgen ta'limatlarьnь ve kɵj xozajstvasь arteli nizamnamesini eŋ qaʙa suretde ʙozuv demekdir.

VKP (ʙ) merkezij komiteti, ʙytyn qatьjjeti ile qajd ete, ki jalьŋьz kolxoz duşmanlarь, ajrь kolxozniklerniŋ sьƣьrlarьnьŋ ve ufaq hajvanlarьnьŋ çeʙren umumijleşdirilmesine jol ʙere ʙilirler.

Merkezij komitet ʙildire, ki kolxozniklerniŋ sьƣьrlarьnь ve ufaq hajvanlarьnьŋ meçʙurij syretde umumijleşdiryv işiniŋ partijanьŋ politikasь ile hic ʙir tyrli mynaseʙeti joqdьr. partijanьŋ maqsadь, her kolxozniklerniŋ ɵz sьƣьrь, ufaq hajvanlarь ve quşlarь (tavuq ve saire) ʙulunmasьdьr. Kolxoz fermalarьnьŋ ilerideki kenişletilmesi ve inkişaf etdirilmesi, jalьŋьz fermalarnьŋ jaş hajvanlarnь ɵsdirmeleri ve jaxud hajvan satьn almalarь tarixile olmalьdьr.

VKP (ʙ) merkezij komiteti, ʙytyn partija, savet ve kolxoz teşkilatlarьna şunlarnь teqlif ete:

1. Kolxozniklerniŋ sьƣьrlarьnь ve ufaq hajvanlarьnь meçʙurij suretde umumileşdiryv teşeʙʙyslerniŋ ɵgini almaq ve partija MK direktiflerini ʙozmaqle qaʙahatlь olƣanlarnь partijadan cьqarmaq.

2. Sьƣьr ve jaxud hajvanlarь olmaƣan kolxozniklerge, ɵz kerekleri icyn hajvan satьn almaq ve jaş hajvanlarnь ɵsdirmek xususьnda jardьm etmek.

VKP (ʙ) MK.

VKP(v) MK-niñ 26 MART 1932 S. TARIXLЬ QARARЬNЬ IÇRA ETYV HAQQЬNDA

VKP(v) OBLAST KOMITETI BJUROSЬNЬÑ 3 APREL 1932 TARIXLЬ QARARЬ

1. VKP(v) merkezij komitetinin „hajvanlarnь meçburij suretde umumijleşdiryv" xususьndaki 26/III-32 tarixlь qararьnь en tez bir vaqьtda jaşata bilmek maqsadile, VKP(v) Qьrьm oblast komiteti bjurosь, Qьrьmkolxozsenterge ve bytyn VKP(v) rajon ve şeher komitelerine, 10 kyn zarfьnda merkezij komitetnin 26/III tarixlь qararьnь, kolxoz umumij toplaşuvlarьnda ve brigada istihsal myşaverelerinde işlemek jolь ile her kolxoznikge bildirilmelerini teklif ete.

Kolxozlarda hajvanlarnь meçburij suretde umumijleşdiryv suretlerini mejdanqa cьqarьb o janlьşlьqlarnь tyzeltmek ve tyzeltyvge mani'olqanlarnь partijadan cьqarьb en şiddetli mes'ylijetge cekmek lazimdir.

2. Topraq işleri xalq komisarlьqьna ve Qьrьmkolxozsentrge merkezij komitetnin her kolxozniknin өz sьqьrь, ufaq hajvanlarь ve quşlarь bulunmasь xususdaki qararьnь içra etmek icyn şu jollar ile tedbirler qurmalarьnь havale etmek:

a) mal fermalarьndan, umumijleşdirilgen syryjerden, hajvançь sovxozlardan ve şeher çivarь xozajstvalarьndan jaş hajvanlarnьn (buzavlar, qozular, domuz balalarь, cipceler) bir qьsmьnь hajvansьz kolxozniklerge satmaq icyn ajьrmaq.

в) calьşdьqlarь artel hajvanlarьnь en gyzel baqqan kolxozniklerge natura ile (jaş hajvan) mukafat bermek.

c) ilave jem kylturalarь sacmaq. 1932 senesi bahar sacьm planьna jem kylturalarь xususьnda lazim tyzetyvlerini japmaq ve silos ve picen ile jalьnьz artel hajvanlarьnь degil de kolxozniklernin өz hajvanlarьnь da tamamь ile te'min etmek icyn silos japmaq ve picen calmaq tariqь ile kolxoznik hajvanlarnь jem ile te'min etmek.

ç) hajvan ciftleşdiryv kampanjasь planьnda kolxoznik hajvanlarьnь buqa, qocqar ve saire ile tamamь ile te'min etmekni ve onlarqa keniş bajtarij jardьm etyvni kөzde tutmaq.

3. Qьrьm topraq xalq komisarlьqьna kolxoz fermalarьnь hajvan ile te'min etyv xususьnda mevçyd olqan planlarьnь kөzden kecirmelerini ve hajvançьlьq kolxoz fermalarьnьn kenişletilmesini ve inkişaf etdirilmesini merkezij komitetnin 26/III tarixlь qararьna ujqun olaraq jalьnьz fermalarnьn jaş hajvanlarьnь өsdiryv ve hajvan satьn aluv hisabьna japmaqnь kөzde tutmalarьnь teklif etmek.

4. Ba'zь kolxozlarda merkezij komitetnin 26/III tarixlь qararьnь anlatuv sьrasьnda kulak unsurlarьnьn, evelçe japьlqan janlьşlьqlarnь ve qьjьşlьqlarnь tyzetyvlerden fajdalanaraq, kolxoz mal fermalarьnь va umumijleşdirilgen hajvanlarnь daqьtmaq teşebbysinde bulundьqlarьnь qajd eterek, rajon partija teşkilatlarьna bu kibi kulak teşebbyslerinin qat'ьj suretde ystini acmalarьnь teklif etmek.

VKP(v) rajon komitelerine, topraq işleri xalq komisarlьqьnь ve kolxozsenterni merkezij komitetnin 26/III tarixlь qararь etrafьnda keniş kytlevij anlatuv kampanjasь keciryv esasь yzerine, emekni gyzel teşkil etyv, hajvanlarnь nymynevij suretde gyzel baquv ve beslev, ciftleşdiryv ve buzavlatuv kampanjalarьnь muvaffaqijetle keciryv, otlaqlardan dooqrь suretde fajdalanuv, jem bazasь mejdanqa ketiryv (silosqa ve picen calqьsьna hazьrlanuv) tariqi ile kolxoz hajvançь fermalarьnьn daha zijade qavileşmelerini te'min etmege borçlь etmek.

DELEGAT TOPLAŞUVLARЬNЬN ESAS VAZIFELERI

Şeher ve kөjlerimizde qadьn delegatka toplaşuvlarь, partija ve Sovet hykymetiniq sijaset ve bytyn qararlarьnь өmyrge kecirmek icyn calьşqan bojevoj, udarçь bir brigada olmaqa borçlьdьrlar. Faqat bu senenin başьnda өtkerilgen delegat toplaşuvlarьnьn işlerini kөzden keciryv kampanjasь, bizge acьq olaraq kөsterdi ki, Qьrьmnьn bir coq jerlerinde, bilxassa kөjlerde delegat toplaşuvlarь daha kerek partija merkezij ve kerekse Qьrьm oblast komitelerinin „delegat toplaşuvlarьnьn kendi jyzlerini istihsalqa ceviryv" haqqьndaki qararlarьnь zaif, hem pek zaif, өmyrge kecirdiler. Bөjle bir vazijetge ise ileride mejdan berilemez. Bu eksiklikni ortadan qaldьrmaq, partijanьn qararьnь bir tamam өmyrge kecirmek oqrьnda bojevoj suretde kyreşmek ve calьşmaq kerekdir.

Qьrьm oblast partija komitesiniq qararьna binaen fevral 25-den başlaв, mart 31 ne qadar olqan vaqьt icerisinde bytyn Qьrьmda qadьn delegat toplaşuvlarьnь janьdan sajlav kampanjasь өtkerildi.

Janьdan sajlanqan delegat toplaşuvlarьnьn ilki vazifeleri ise, kendi işlerini janь başdan qurmaq bytyn emekdar qadьnlar massasьnь merkezij ve oblast partija komitelerinin juqarьda qajd etdigimiz qararlarьnь bojevoj suretde kyreşerek өmyrge kecirmek olmalьdьr, cynki şeher ve kөjde delegat toplaşuvlarь partijanьn ve hykymetniq bytyn qararlarьnь өmyrge kecirmek icyn calьşqan, bojevoj, udarçь bir brigada olmasь ve bu işde partija jacejkalarьnьn eq jaqьn jardьmçьlarь ola bilmeleri icyn, delegat toplaşuvlarьnьn işlerini mutlaqa şeherlerimizde istihsalqa, kөjlerimizde sovxoz maşina traktor stansijalarь ve kollektif xozajstvalarqa doqrь cevirilmeleri ile sьqь suretde baqlьdьr.

Delegat toplaşuvlarь, kendi işlerini janьdan qurub, janь usulda calьşmaqa borçlьdьrlar. Onlarnьn (delegat toplaşuvlarьnьn) bygynde vazifeleri, bundan eki jьl evvelkisindeki kibi belli bir programma mevçybi haftada ve jaxud eki haftada bir kere toplanaraq, şu ve ja bu mevzu'da daklad, jaxud leksija dinleв daqьlmaqdan ibaret degildir. Delegat toplaşuvlarь kendi istihsalьnьn haqiqaten icine kirmek, өgde olqan bytyn vazifeler, meseleler oqrьnda kyreşmek, calьşmaq kerekdirler.

Delegatkalar sovxoz, MTS ve өz kolxozlarьnda bytyn işlerge iştirak etmeli, kolxoznь teşkilat-xozajstvaça qavileşdiruvde, faal kyreşçiler olmalь, istihsal muşaverelerinde bөlşevik bahar kampanjasьnь muvaffaqijetli өtkeryv, bereketni artdьruv, agrotexnikanь elde etyv, saqlam qavij brigadalar icyn kyreşyv, sosjalist musabaqasь udarniklikni inkişaf etdiryv kibi esas ve myhim meseleleri işlemeli ve өmyrge kecirmelidirler.

Bytyn bu ve diger vazifelerni өmyrge kecirmek ve umumijetle sosjalizm çemijeti quruv oqrьnda kyreşyv ve quruv icynde bizim delegatkalar birinçi nevbetde mutlaqa kendi çahilliklerini bir tam bitirmek, agrotexnikanь elde etmek, kendi içtimaij, sijasij bilgilerini kөtermek,

„QЬRЬM BOLŞEVIGI" TERI ZAVODЬNЬN UDARNIK QADЬNLARЬNDAN

1. Kanejeva, 2. Hanife Emirova, 3. Kaşajeva, 4. Zybide Asimova, 5. Musajeva arqaqaşlar.

„INQILAB" KOLXOZЬ UDARNIK QADЬNLARЬNDAN

Azize Sejdametova ve Alime Islamova arqadaşlar. Pamuq toplavda norma olǫan 25 kilogram jerine 40 qar kilogram topladьqlarь icyn mukafatlandьlar

artdьrmaq kerekdirler. Bu vazileler-bizim delegatkalarьmьznьn te'xir etilmez vazifelerindendir.

Istihsal oçaqlarьmьz-fabrik, zavod, predprijatijelerimizdeki delegatlar—beş jьllьqnьn soŋǫь, netiçelev sьnesinin promfinplanьnь toldьrmaq, artqacь ile toldьrmaq oǫrьnda kyreşlerini qat qat artdьraraq onь jalьnьz sajь çehetinden degil de, kejfijet çehetinden de tolmasь icyn calьşmaqa ve kendi iş nymyneleri ile bytyn qadьnlьq kitlesini kendileri ile alьb barmaqa borçlьdьrlar. Istihsalda malnьn kendine mal oluv qijmetini uçuzlatmaq, brak mal cьqaruvnь bir tamam bitirmek, xozrascot brigadalarьnь keniş letmek ve pekitmek kibi esas vazifeler de delegatkalarnьn ǫginde turǫan ve te'xir etilmez vazifelerdendir.

Tabiij, kerek şeherde ve kerekse kǫjlerimizde delegatka qadьn ve qьzlarnьn ǫgynde turǫan vazifelerni ǫmyrge kecirmek icyn mutlaqa Stalin arqadaşnьn tarixь altь kǫsterişini tam ma'nasile ǫmyrge kecirmek, janь usulda calьşmaq ve sosjalist musabaqasь, udarniklik—janь sosjalist emegi formalarьnь en jyksek dereçege kǫtermek, daha zijade inkişaf etdirmek kerekdir. Bulundьqьmьz devir qajet mes'ylijetli devjrdir. Ketgen sajьn derinleşmekde olǫan dynja iqtisadij buhranьndan, kapitalist memleketleri, çenk vastasile cьqmaq istej, ona quturmьşçasьna hazьrlana, ve qanlь çenklerni birinçi nevbetde Sovetler birligine qarşь cevire. Bizim sijasetimiz sulh sijaseti edi, bǫjle qaldь ve bǫjleçe de qalaçaqdьr. Biz çenk istemejmiz, faqat sosjalizm qurmaqda oldьqьmьz memleketimizge elini uzatьrsalar—otpor bermege hazьrmьz. Dynjada daha jekane olǫan Sovetler birliginiŋ her bir emekdarь, her bir delegatka qadьn ve qьzlarьmьz memleketimiznin qorcalav qabilijetini daha zijade artdьrmaq icyn calьşmalьdьrlar. Sosjalist memleketimiz celik bir qal'a haline cevirilmelidir. Sosjalist fabrik zavodlarьnьn tezkarlьnda. kǫj xozajstvasьnь janь başdan sosjalistçe quruvda aktiv iştirak etgen, kyreşgen delegatkalar ve umumen emekdar qadьnlьq—bu sahada da kendi işlerini qat, qat aktivleşdirmeli, osoaviaxim, ROKK teşkilatlarьna, onlar tarafьndan teşkil olьnǫan harbij bilgi tǫgerekleri sьralarьna kirerek ǫzinin harbij bilgilerini artdьrmalьdьrlar.

Delegatka toplaşuvlarь, ǫglerinde turǫan esas vazifelerni eda icyn, partijanьn rehberligi altьnda, kendi jyzlerini istihsalǫa cevirmeli, janь usulda bojevoj suretde calьşmalьdьrlar.

Rebija Bekirova

DELEGAT TOPLAŞUVLARЬ IŞLERINI JAŊЬ BASAMAQQA QOJMALЬ

Qьrьm partija teşkilatьnьŋ XVI-nçь oblast konferensijasь kendi qararьnda „...Işçi ve kolxozçь qadьnlar kytlesiniŋ aktifliginiŋ myhim өsymini qaid eterek, emekdar qadьnlarnьŋ sijasij aktifligini qavilemekni ve daha jyksek sevijege kөtermekni, onlarnьŋ kvalifikatsijalarьnь bytyn tedbirlerle jykselterek ve onlarqa kerek olqan turmьş şaraitlerni (bala jaslasь, bala baqcasь, çema'at aşь ve aşxanasь) mejdanqa ketirib rehberlik işlerge qatьj suretde çelb etmek ve tatar qadьnlarьnь ve ufaq millet qadьnlarьnь şeherde ve kөjde istihsalqa çelb etmekni vazife olaraq qojdь".

VKP(b) Merkezi komitetiniŋ kolxozçь qadьnlarь arasьnda kytlevij iş, oblast komitetiniŋ bu ve sonra qadьnlar arasьnda calьşuvnьŋ „jyzini istihsalqa cevirmeli" haqqьnda qararьnьŋ eda olunuvьnь teşkermek maqsadь ile delegat toplaşuvlarьnь kөzden keciryv işi teşkilatlandьrьldь.

Kөzden keciryv ajlьqьnь өtkeryv esnasьnda şөjle muvaffaqijetlerniŋ elde etildikleri mejdanqa cьqarьldь. Aqmesçid, Aqjar şeher komiteleri, Baqcasaraj rajon komiteti qadьnlar arasьnda calьşuvda xatьrь sajьlьr dereçede muvaffaqijetler qazandьlar. Bu sajdьqьmьz partija teşkilatlarь qadьnlarnь promfinplan, oqurьnda, 3-nçi bolşevik baharьnь muvaffaqijetli keciryv oqurьnda kyreşge mobilize etdiler.

Kөzden keciryv kampanijasь partija ve komsomolqa eŋ eji udarnik qadьnlarnь çelb etyv, jaŋь jyzlernen işçi ve kolxozçь qadьnlarnь udarnikler sьrasьna cekyv, xususij xozrascot brigadalarь—qadьn xozrascot brigadalarь teşkil etyv, şьarь altьnda өtkerilmekle, byjyk muvaffaqijetler qazandь.

Şu juqarьda söjlediklerimizni tasdiq icyn bir qac raqam ketirejik. Kөzden keciryv ajlьqь zamanьnda 3-4 rajondan aldьqьmьz ba'zь tam olmaqan ma'lymatlar şunlarь kөstere: VKP(b) sьrasьna 141 adam, VLKSM sьrasьna 25 adam çelb olundь. Sosialist musabaqasь ve udarniklik ile 647 adam sarьlьb alьndь. 346 adamnь sarьb alqan 35 xozrascot brigadalarь—qadьn xozrascot brigadalarь teşkil olundь.

Qadьnlarnьŋ umumij ve sijasij bilgilerini artdьruvnь da qaid etmejinçe kecmek mymkyn degildir. Texniki oquvnen 150 adamdan zijade, sijasi oquvnen 350 adam, tyrli kurslar ve tөgereklernen 116 adam likbezlerle 142 adam—qadьn sarьlьb alьndь.

Ajrьm şeherlerni alqanda Aqmesçidde 40 qadьnnь sarьb alqan 3 profkruzok teşkil olundь.

Emekdar qadьnlarnьŋ gөniilli içtimaj teşkilatlardaki iştiraklerini qaid etmek lazin kelirse şunlarnь söjlemek mymkyn: OSO Aviaxim, ROKK tөgerekleri ile 310 qadьn qaplanьb alьndь. Tyrli gөniilli çemijetlerge 985 qadьn çelb olundь.

Kөzden keciryv ajlьqьnь өtkeryv vaqtьnda qadьnlarnьŋ turmьş çehetlerini ejileşdiryv sahasьnda daxij byjyk muvaffaqijetler elde etildi. Baqcasaraj rajonьnda 4 bala jaslasь teçhiz etildi. Xan-Eli sovxozьnda içtimaj camaşьr xanesi teşkil olundь. Qьzьl-Qьrьm rajonьnda mudavimi suretde calьşqan 35 adamlьq bala jaslasь mejdanqa ketirildi. Aqjar Deniz zavodь turmьş komissijasь A.D.Z. qadьnlarьnь idare etgen bala jaslasь icyn 800 metru manufaktura aldь. Aqjar, Kezleve, Işynde bala baqcalarь teşkil olundь.

Kөzden keciryv netiçesinde Baqcasaraj rajonьnda 25 delegatka mukafatlandь ve tyrli rehberlik organlarьna (15 qadьn) vidvigat olundьlar. Kezlevede eji delegatka—kolxozçь qadьnlarьndan 46 adam mukafatlandь.

Faqat, bu muvaffaqijetler ile bir sьrada bir coqda, derhal өgleri alьnmasь kerek olqan nuqsanlьqlarьmьz bardьr. Bir coq partija teşkilatla-

„Syrypa" kolxozьnda (Aqmescid r.) kolxozçь qadьnlar urluqlьq qartop temizlejler

rьmьz (Kefe, Qarasu-Bazar, Aluşta) kөzden keciryv ajlьqьna qajet kec qoşuldьlar. Bundanda ma'da delegat toplaşuvlarь işlerini formal suretde teşkeryvnen qanaatlendiler. Kөzden keciryv kampanijasь etrafьna keniş qadьnlar kytlesi çelв olunmadь.

Bir sьra teşkilatlarda qadьnlar arasьnda calьşuvqa qijmet kesmejyvler mejdanqa cьqarьldь. Onlar qadьnlar arasьnda calьşuvnь kerekli zan etmegen ve sajmaqanlar. Baqcasaraj rajonь Byjyk-Өzenвaş kөji partija jacejkasь „Şimdi вizim qadьnlar arasьnda calьşmaqa vaqtьmьz joq, вizim diger myhim işlerimiz вar" дев maniacьq вulmaq istej.

Bөjle qimet kesmejyv netiçesinde вir coq jerlerde (Kerc, Byjyk-Onlar) kөzden keciryv ajlьqь qajet qanaatsьz kecirildi.

Ileride вunьn kiвi hallarqa hic mejdan вerilmemek kerek. Zira qadьnlarьn emeginden fajdalanuv—вu kynde en myhim vazifelerdendir. Qadьnlar arasьnda calьşuv вu sahada VKP(в) M.K. ve oвlast komitetinin qararlarьnь eda etmek icyn вytyn partija teşkilatlarьnьn, alel xusus kөj partija teşkilatlarьnьn kendi işlerini janьdan qurmaq kerekdir. Kөj partija teşkilatlarь dalegat toplaşuvlarь өglerine konkret vazifeler qojmaq kerekdirler. Onlardan partijanьn istihsa вrigadalarьnь teşkil etyv haqqьndaki qararьnь eda etmekni talaв etmeli.

Bu kynden sonra partija teşkilatlarnьn vazifeleri qadьnlar arasьnda calьşuvnь umum partija işinden ajrь olaraq вaqmajuв—mes'yl sijasij-xozajstva vazifelerini eda etyv vazifeleri dereçesine cьqarmaqdьr.

Sadrije A.

Qadьnlar arasьnda calьşuv jalьnьz вir qadьn sektorlarьnьn ve teşkilatçьlarьnьn vazifesi olmajьв—umum partija teşkilatьnьn işidir.

„SOTSIALIZM joli" KOLXOZLЬNЬN UDARNIKLERINDEN

Mysemma Musa arqadaş. Kendi вaşьna 10 sьqьr sava, 5 вuzav вaqa ve вytyn sytni kendisi işleв hall ete. Aktiv ve viçdanь ile calьşdьqь icyn вaxşьş aldь.

Bu arqadaşlardan nymyne alьnьz!

Frajdorf rajonьnda, tatar munus kөjinde MAJDE ALIMOVA arqadaş—kendisinin invalidligine вaqmadan, tarlalarda jatmaqda ve qajьв olmaqda oloqan pamuqnь kөryв, onьn xaraв oloqanьna rahatsьzlana ve xastalьqьna вaqmadan tarlalarda pamuq toplamaqa вaşlaj. ALIMOVA arqadaş вir qac kynler icinde 250 kilogram pamuq toplaв teslim ete.

Jine вu kөjde, kolxoznьn malocnь fermasьnda EMINE ABDULQADIROVA arqadaş calьşmaqda. EMINE arqadaş fermanь kөtermek qavileşdirmek icyn kendisini udarnik i'lan etdi. O, şimdi rahatlьq kyni japmadan, toqtavsiz calьşmaqdadьr.

— Bu eki arqadaşnьn, sotsialist xozajstvasь quruvdaki faalijetlerini, kyreş ve qajretlerini taqdir eterek—8 mart вejnelmilel kommunist qadьnlar вajramь kynynde mykafatlandьrьldьlar.

FEVZIJE.

MUVAFFAQЬJETLER BAR

FAQAT EKSIKLIKLERDE JOQ DEGIL

Kendi beş jьllьq planьnь yc senede toldьrqan Qьrьm tikiş fabrikasь, son seneler icerisinde bajaqь muvaffaqьjetler elde etdi. Işcilernin ve rehberlernin tьrьşmalarь, qajretlerini artdьrmalarь ile 1931 senesinin promfinplanь artqacile, 116 prasent eda etildi.

Işci quvvetinin aqьntьçьlьqьna qarşь, texnikanь elde etmek icyn, kendine mal oluv qьjmetini uçuzlatmaq, braqnь eksiltmek oqrьnda kyreşildi ve kyreşile. Tabiьj bytyn bu tedbirlernin belli bir te'sirleri kөrilyb turmaqda.

Faqat, fabrikada, byjyk muvaffaqijetler ile bir sьra eksiklikler, jetişmemezlikler de bulьnmaqdadьr. Fabrikada calьşmaq da olqan 1611 işciden 1269 danesi qadьnlar oldьqь halda, bu 1269 qadьnnьn jalьnьz 187 danesi tatar qadьnlarьdьr. Azlьqdaki milletlernin qadьnlarьndan ise jalьnьz 132 danedir. Jerli xalqnь istihsalqa çelb doqrьsьnda partijanьn ve hykymetnin direktivalarь, qararlarьna baqmadan tikiş fabrikasьnda, bu iş aqsaq. Qararlarьn jerine ketirilmegenini biz juqarьdaki raqamlardan kөremiz. Bu ise esas eksikliklerdendir. Mьna bu kibi byjyk bir eksikliknin өgyni derhal almalь, partija ve hykymetnin qararlarьnь jerine ketirmelidir. Bonьn icyn fabrikanьn bytyn işcileri, bytyn teşkilatlarь ve xususile rehberleri calьşmaq kerekdirler.

Fabrikanьn partija teşkilatь ese ve qavileşe. Lakin mьndada şunь qajd etmek kerek ki, partija teşkilatьna qadьnlarь ve alelxusus tatar qadьnlarьnь çelb etyv vazifesi de zaif tura. Mьna bu xsusda da ba'zь bir raqamlar: Teşkilatda olqan 96 a'zanьn 24 danesi qadьn olьb, bunlardan jalьnьz 6 danesi tatar qadьnlarьdьr.

Mьna bu faktlar, bizge, fabrikadaki tatar qadьnlarь arasьnda kytlevij-sijasij jarьqlandьruv işlerinin zaif olqanьnь kөstermekdedirler.

Biz juqarьda, fabrika kendisinin promfinplanь artqacile toldьrqanьnь qajd etgen edik. Faqat bu jerde şonь da qajd etmek kerek ki, plan miqdarça toldьrьldь. Kejfijet ise daha coq artdadьr. Mesela 1931 senesi fabrika braq mal cьqaruvnь 0,26 prasentge tyşyrmege borçlь oldьqь halda, bonь jerine ketirmedi. Braq mal cьqaruv 1,19 prasentde qaldь. Bonьn icyn fabrikanьn өgynde turqan esas meselelerden biri de jaqьn bir vaqьtlar icerisinde braq mal cьqaruvnь bir tamam ortadan qajьb etmek icyn kyreşmek ve ona muvaffaq olmaqdьr.

Bir qac sөzler de kadro ve xususan millij kadro jetişdiryv haqqьnda sөjlemek kerek olsa, şunь qajd etmek kerekdir ki, bu sahada bajaqь çiddij adьmlar atьldь. Fabrika janьnda 202 oqujьçьsь olqan FZU mektebi calьşmaqda olub bu 202 talebenin 72 danesi tatar, 52 si

Rehberi işge çelb olunqan Hafize Çubajeva arqadaş. Şvejprom fabrikasь (Aqmөşcid)

azlıqdaki milletlerden ve qalqanları da ruslardır. Mına bu FZU qa da kerek partija ve komsomol jacejkalarınıñ ve kerekse fabrika ile FZU nıñ idareçilerniñ rehberlikleri kifajetsiz olqanından mında da bir taqım jetişmemezlikler bardır. FZU da terbije işleri zaif. Talebeler arasında sijasij-jarıqlandırıv işleri vaqtı vaqtında alınıb barılmaj. Netiçede mektebni taşlab kitgen talebeler bar. Bu halnen kureş ise dujulmaz bir dereçede dir. Oquv kombinatı da kendisine coq ehemmijet istej. Mındada oqujıçılarıñ hepsi dersge qatnamajlar.

Kendi beş senelik planını yc senede toldırmaqa muvaffaq olqan tikiş fabrikası işcileri ve teşkilatları, esasen sajdıqımız bu eksiklikleri haman ortdan qaldırmaq icyn bolşevikçe kureşmelidirler. Bytyn eksiklikleri ortdan qaldırmaq, hep janı muvaffaqıjetler elde etmekniñ anaxtarı ise—Stalin arqadaşnıñ tarixi 6 şartını ömyrge keciryvdir.

Saliha Ablajeva

MARKSIST-LENIN TERBIJESINE ÇIDDIJ DIQQAT

Umum Sajuz Lenin komsomolı ve bu çymleden olaraq Qırım komsomolınıñ sıralarında kynden kynge byjyk bir cabuqlıqle ösmekde. Janı janı işci, kolxozçı, emekdar jaşlar ve qızlar komsomol sıralarına kirmekde.

Fabrik zavod predprijatijelerimizde promfinplan oqrında, mekteblerimizde ise oquv istihsal planının toldırılmasın, artqacile eda etilmesi oqrında komsomol teşkilatınıñ teşebbus ve qajreti qajet byjykdir. Komsomol partijanıñ rehberligi altında, beş senelik plannı dört senede toldıruv degen miljonlarnıñ şarını ömyrge kecirmega kureşub keldi, kureşe ve ileride de kureşeçekdir.

Umumen komsomol sıralarında ve xususan komsomolqa janı kirgen arqadaşlar arasında Marksist-lenin terbijesini ve nazarijesini artdıruv esas vazifelerdendir.

Komsomol jaşlıqnı ve alelxusus jerli xalq ve azlıqdaki milletler jaşlıqını Marksist-Lenin nazarijesi ile aşlav vazifesi, bizde bir coq jerlerde zaif tura. Bu çiddij vazife—bizim bir sıra orta mekteblerimiz-de de keregi templer ile alınıb barılamaj. Bu jerde şunı da qajd etmek kerekdir ki Marksist-lenin terbijesi ile aşlav vazifesi mekteblerimizde olqan qızlar arasında xususan zaif qojılqandır. Bir coq jerlerde qızlarımız erlerge nisbeten bu vazifege suquqca baqalar.

Bu vazifemiziñ çiddij ehemmijetini bir daqiqa közden qacırmaj, oqujıçı qızlarımız bu sahada artda qaluvımızı bitirmege borçlıdırlar.

Mekteb komsomol qızlarımız jalıñız mekteb programmasın mevçuvi calışuv ile qanaatlenmejub, ajni halda dersden tış saatlerde, nazarij bilgi krujoqlarında aktiv suretde calışmaqa ve öz nazarij sevijelerini qat qat artdırmaqa calışmaq kerekler.

Ögymizde turqan byjyk işler, çiddij kureşler—bizden tam ma'nasile hazırlıqlı kureşçiler olmaqlıqımızı talab ete. Biz bu talavnı hic bir sözsiz jerine ketirmege borçlımız.

Komsomol jaşlıqnı ve xususan jerli xalq, azlıqdaki milletler emekdar qızlarını Marksistlenin terbijesi, bilgisi ile aşlav vazifeierini içra etyvde bolşevikler kibi kureşmeli bu sahada partija ve komsomolnıñ juqarı organları direktivalarını jerine ketirmelimiz.

Jalta: **Ç. Meçitova.**

Ehemmijetli meselege çiddij suretde janaşmalьmьz

Byjyk işler вeş senelik planьnьn soŋoqь, netiçelev senesiniŋ icinde вuluna, onьn programmasьnь muvaffaqijetle eda etemiz ve artьq ekinçi вeş senelik plannь tertiв işlerine de amelij olaraq kirişdik. Byjyk işler planьnьn programmasьnь vaqtile ve artqacile eda etyv de qadьn kytlesiniŋ quvvet ve entuziazmini moвlize etyv soŋ dereçe çiddij ve ehemmijetli вir vazifedir.

Sotsializm japьçьlьqьna qadьnlarnьŋ keniş iştirak ve kyreşlerini te'min etmek icyn, qadьnlar arasьnda calьşuvnь quvvetlendirmek, onlar arasьnda alьnьв вarьlqan kytlevij, sijasij jarьqlandьruv ve medenij-turmьş işlerini artdьrmaq, ve onlarь haqiqi вirer kyreşçiler japmaq өgymizde turqan esas meselelerdendir.

Qadьnlarnь sotsializm japьçьlьqь vazifelerine çelв etyvde, jaŋь hajat, jaŋь turmьş quruvda ve diger çeвhelerde вyjykden вyjyk muvaffaqijetlerimiz oldьqь kiвi eksikliklerimizde daha coqdьr. Partijanьŋ rehвerligi altьnda elde etdigimiz вu вyjyk muvaffaqьjetler ile kifajetlenmejuв, olqan вa'zь вir eksikliklerni de ortadan qaldьrmaq icyn calьşmaqa вorçlьmьz.

Men вu satьrlar ile, qadьn ve qьzlarьmьzь mesul işlerge çelв etyv vazifesindeki вizim Kerc şeherindeki вa'zь вir eksiklikleri qajd etmek istejim.

Şөjle ki вizim Kerc partija teşkilati sьralarьnda 651 dane qadьn partija a'zasь oluв вunlardan jalьŋьz 30 danesi tatar qadьnlarьdьr. Fikirimizge kөre, Kerc partija teşkilatlarь işci ve emekdar tatar qadьnlarьnь partija sьralarьna çelв etyv vazifesine az ehemmijet вergendir. Bonь ise вizge 651 qadьnnьŋ jalьŋьz 30 danesi tatar qadьnь olqanь keregi kiвi tasdiq eter.

Tatar qadьnlarьnьŋ partija sьralarьnda sajьsь az olqanь kiвi, mesul işlerde calьşqanlarnьŋ miqdarь da asla qanaatlandьrьçь degildir. Bu iş вizim Kerc teşkilatlarьnьŋ eŋ zaif noqtasьdьr demek mymkin.

Misal icyn koperatsijanьŋ, Gortnьŋ maqazalarьnь almaq mymkin. Mьna вu maqazalarda adij işlerde (sypyriçi, satьçь) вajaqь qadьnlar calьşsalar da, faqat, mesul, rehвeri işlerde hic вir dane, qadьn tapьlmaj. Maqazalarda calьşqanlar arasьnda ise haqiqij udarnik oluв calьşqan qadьnlar coq. Lakin вunlardan eŋ ejjilerini rehвer işlerge çelв etgen şimdilik kөrylmej.

Şөjle вir faktnь daha kөstermek kerek: вejnelmilel kommunist qadьnlar вajramь—8 mart munaseвetile qadьnlar işi sektorь 20 daha jaxşь, faal calьşqan udarnik qadьnlarnь mesul, rehвeri işlerge çelв etmege qarar вergen edi. Bygyne qadar вu işiŋ içrasьna kirişildigine dair xaвer вile joq. Taвiьj вu qarar, jalьŋьz qarar oluв qalmamalьdьr. Haman onьŋ içrasьna kirişilmeli, jerine ketirilmelidir.

Qьsqadan ajtqanda, вizim Kercde ve Kerc devlet ma'den zavodьnda qadьnlarnь umumen ve tatar qadьnlarьnь xususile, mesul, rehвeri işlerge çelв etyv vazifesi zaif вir halde dir. Mьna вu çiddij eksikliknin өgyni almaq ve вu doqrьda partijanьŋ qararlarьnь tamamile jerine ketirmek icyn вytyn teşkilatlar çiddij suretde calьşmalьdьrlar. Bu вizim esas vazifelerimizden вiridir.

Partija teşkilatlarь, partija jacejkalarь qadьnlar kitlesi arasьnda calьşuvnь ve вirinçi nevвetde delegatka toplaşuvlarьna rehвerliklerini artdьrmaqa ve konkretleşdirmege вorçlьdьrlar. Bizde pek coq jerlerde hala daha degen daj, qadьnlar arasьnda calьşuv, jalьŋьz вir qadьnlar işi sektorьnьŋ ve jaxud da zenorganizatornьŋ vazifesidir degen mizaçlar jaşamaqdadьr. Bөjle jaŋlьş dyşynçeleri artьq ortadan qaldьrmalьdьr. Qadьnlar arasьnda calьşuv işi partijanьŋ umumij işidir. Bu xususda partijanьŋ qajet acьq qarar ve direktivalarь hic вir sөzsiz ve nuqsansьz içra etilmege вorçlьdьr. Qadьnlar arasьnda calьşuvьmьzь artdьraraq, onlarь hazьrlamalь ve rehвeri işlerge çelв etyв turmalьmьz.

Kerc. **Salьha Kokcejeva.**

BEJHELMILEL KOMMUNIST QADЬN

Partijanьn rehberligi altьnda, işçi kolxozçь ve bytyn istihsal planlarь ooqrьnda

KECEN KYNNIN EV ESIRI

Bygynnin sotsialist fabrik zavodlarь tezkahlarьnda

Partijanьn generalnij jolьnь ve Lenin millij sijasetini dooqrь emyrge keciryv sajesinde, kerek sotsialist sanajь'ьnda ve kerekse kej xozajstvasьnda qalibijetden-qalibijetge kece; dev adьmlarь ile ilerige dooqrь ilerilejmiz. Bejle bir de-

Baqcasaraj „Ornek" fabrikasьnda calьşqan bir tatar qьzь

virde qadьn emeginin ne dereçe ehemmijeti oloqanь dynja proletarijatьnьn sadiq rehberi Stalin arqadaşnьn tarixi altь kesterişinde qajet acьq suretde qajd olьnqandьr.

Işte bu sahada bizim Baqcasaraj emekdar qadьnlьqь arasьnda da byjyk perelomlar dooqmaqdadьr.

Fevral ajьnьn 13-nde, şeher delegatka ve udarnik qadьnlarьnьn sletь caqьrьloqan edi. Bu sletoqa 320 emekdar qadьn iştirak etib 30 ucastkada şeher sovetinin hisab beryv işlerine jardьm maqsadь ile qadьnlar brigadalarь mejdanqa ketirilgen edi. Bu brigadalar şeher sovetinin hisab beryv kampanjasь vaqtьnda, kendi yzerlerine aldьqlarь vazifelerini muvaffaqijet ile içra etdiler.

7—8 mart kynleri, şehermizde beş jerde tantanalь oturşuvlar etkerildi. 8 mart mynasibeti ile 25 qadьn arqadaş **partija sьralarьna**, 30 arqadaş komsomol sьralarьna berildi. Istihsalda nymynevij calьşьb kelgen 128 udarnik qadьnlar kendi istihsallarь tarafьndan ceşid baxşьşlar ile mykafatlandьlar. Rajon ve şeher keleminde ceşid tyrly **mes'yl vazifelerge 5 dane qadьn** arqadaş çelb olьndь.

„Ilki adьm" arteli janьnda 10 qadьndan ibaret bir brigada ajrьldь. Bu brigada „qadьnlьq sotsializm jolьnda" zurnalьna 800 abna toplamaq vazifesini ystyne aldь, udarnij suretde jerine ketirmek icyn calьşmaqdalar.

8 mart mynasibeti ile „Ornek", „Ilki adьm" istihsallarь janlarьnda 2 dane jasla mejdanqa ketirildi. Bu jaslalar mezkyr istihsallarda calьşqan qadьnlarnьn balalarьnь **bir tamam** qaplab aladьrlar.

8 mart-bejnelmilel kommunist qadьnlar bajramь mynasibeti ile rajon partija komitesinin

TATAR QЬZLARЬ ISTIHSALDA: bizim resimde— Xatiçe Qalajçь, Ajşe Emirova, Havva Qadirova Zenife Suliman ve Tevfije Amet arqadaşlar. (Baqcasaraj KIM kambinatь)

LAR BAJRAMЬ SFKIZ MART KYNI—

emekdar qadьnlarnьn faalijetini daha zijade kөterdi, onlarnьn kyreşlerini artdьrdь

qadьnlar arasьnda calьşuv şu'besine „Mars", „Ilki adьm" invalidler arteli tarafьndan berilgen raportda şөjle denile:

— 8 mart mynasebeti ile „Mars" arteli janьnda 2 dane qadьnlar tsexi acьldь. Bu tsexler 30 qadьnnь cьrmap ala. „Ilki adьm" arteli janьndaki 60 qadьndan ibaret olqan tsexinde 25 qadьn arqadaş kendilerini udarnij i'lan etdi

Istihsalda calьşqan bir qьz. (Baq. „Өrnek" fabrikasь)

ve o tsexni eksport tsexine cevirmege qarar bererek, şu vazifelerini kendi yzerlerine borç etib alalar: 1) Өz-өzine mal oluv qimetini uçuzlatmaq. 2) Medenij sijasij bilgilerini artdьrmaq ve texnikaqa sahib olmaq. 3) Cьqarьlqan malnьn kejfijetini ejileşdirmek. 4) Promfinplannь vaqtьndan evvel ve bir tamam toldьrmaq.

Işte Baqcasaraj emekdar qanьnlarь, janь sotsializm өmyri quruv oqurьnda bөjle kyreşeler. Tabiij bu juqarьda sajьb kecdigimiz maddeler en esasьlarьdьr. Partijanьn doqrь ve sarsьlmaz jolbaşcьlьqь altьnda, sьnьfij duşmanqa ve ceşid mejillerge kerek otpornь bererek, Baqcasaraj emekdar qadьnlarь janь muvaffaqijetlerge doqrь ilerilmekde ve ilerilejeçeklerdir.

Baqcasaraj: **Mynevver Dermençi.**

Udarnikler oldь kendi çahilliklerini bitirdiler

Sudaq rajonьndaki AJSEREZ kөjinin qadьn ve qьzlarь, 8 mart bajramьnь, bu sene qajet aktiv bir suretde qarşьladьlar.

Bejnelmilel komunist qadьnlar bajramь— 8 mart mynasebetile „Qьrьm Merkezij Içra Komiteti" kolxozьnьn bytyn qadьn ve qьzlarь ycynçi bolşevik baharьnь muvaffaqijetle өtkermek icyn kendilerini UDARNIKLER i'lan etdiler.

Qadьn emegini kolxoz istihsalьna bir tamam çelb etmek icyn esas şartlardan biri olqan, qadьnlarь ev işlerinden, bala baquvdan azad etyv meselesi olqanьnь qajd eterek, kolxozçь qadьnlar, bala jaslasьnь pekitmek ve kenişletmek vazifesini ortaqa syrdiler ve jasla icyn fond toplamaq qararьnь qabul etdiler. Ekinçi kyni işge başlajaraq jasla icyn elli ryble para toplab kөj sovetine teslim etdiler.

8 mart mynasebetile toplanьlqan toplaşuv da kolxozçь qadьnlardan 12 arqadaş kendi çahilliklerini bitirmek icyn kyreşgen bu arqadaşlarqa ceşid baqşьşlar berildi.

Ajserez kөjinin qadьnlarь 8 mart—kommunist qadьnlar bajramьnь esasen mьna bөjle qarşьladь ve өtkerdiler.

ABDURAMANOVA

AKTIVNILIK VE KUREŞNI DANA ZIJADE KƟTERDI

Balьqlava rajonь, Kycyk-muskomja kөjindeki bizim „Stalin“ adlь kolxozьmьznьn qadьn ve qьzlarь 8 mart bejnelmilel komunist qadьnlar bajramь ötkermege gyzel hazьrlanqan ediler. 8 mart—bizim kolxoz a'zalarь qadьn qьzlarьmьznьn faalijetini bir qat daha kөterdi, kyreşlerini artdьrdь.

Şөjleki, 8 martnьn ehemijeti ve bizim vazifelerimiz adьnda dakladnь dinlegen kolxozçь qadьnlar—kolxoznь teşkilat—xozajstvaça qavileşdiryv, prorivlernin өgyni almaq icyn kendilerini—udarnik i'lan etdiler. Ve az bir vaqьt icerisinde bytyn qadьn ve qьzlarnь bir qalmaj işge sьqarmaqnь borç etyв, vazife aldьlar. Bundan da qajrь kolxozçь qadьnlar, çahil bir adam sijasetden tьşdadьr dijerek, likвez işini teşkilatlandьrmaqa ve bytyn çahil qadьn, qьzlarnь likвezge çelв eterek—majьs 1-ge qadar çahillikni bir tamam bitirmek vazifesini ystlerine aldьlar.

Toplaşuvnьn qararь ile kolxozda 14 adamdan ibaret udarnik bir qadьnlar brigadasь mejdanqa ketirildi, şimdi nymynevij bir suretde calьşmaqdadьr.

Toplaşuvda kolxoz a'zalarьndan Musemma Aqseid arqadaş sөz alaraq:

— Biz өzimizi udarnikler i'lan etdik. Lakin bu az. Bizim kolxozьmьznьn fide xozajstvasьnda artda qaluv, proriv bar. Biz udarnikler hajdьnьz bu prorivnin өgyni alajьq—dedi. Ve sөzini devam etdirerek şөjle bir teklif japdь:

— Hajdьnьz kolxozçь qadьn arqadaşlarь bizim, 8 mart bajramьmьz şerefine byjyk bir subвotnin japaraq fide xozajstvamьzda olqan prorivnin өgyni alajьq.

„INQILAB“ KOLXOZЬ UEARNIK QADЬNLARЬNDAN Çumazije Şerfedinova arqadaş. 61 jaşьnda. Kolxoznin aşçьsь

Musemma arqadaş toplaşuvda olqan bytyn qadьnlarnь sosjalist musabaqasьna caqьrdь,

Toplaşuvda olqan bytyn qadьn ve qьzlar Musemma arqadaşnьn bu teklifini alqьşlarnen qabul eterek, byjyk bir subвotnik ötkermek qararьnь qabul etdiler.

Qьsqadan ajtqanda bizim „Stalin“ kolxozьnьn kolxozçь qadьn ve qьzlarь 8 mart bajramьnь mьna вөjle amelij işlernen qarşьlab өtkerdiler. Bajram mynasebeti ile aktivnilik artdь, kolxoznь qavileşdirmek oqrьndaki kyreş kenişletildi.

A. Osmanova

Qadьnlarda өsgen aktivnilik ve faalijetni daha zijade pekitmeli, kenişletmelimiz!

AZAD EMINELER

(Lirikij satьrlar bөlyginden)

Emine, bilem men, dөrt divar icinde,
Kөz jaşnen kөp jьllar kecirdiŋ tuvoqanьm,
Kyn kөrmij, zavьq syrmej...
„Şeri'at," „namus" dep,
Jyziŋni acmadьn;
Fereçe—mahrama өrtyndiŋ tuvqanьm.

Tek degil sen çanьm, sendajьn biŋlernen
Bar edi o kynde qasevet cekgenler.
O kynde bar edi, baxьtsьz biŋlernen,
Өmyrniŋ zahmetin suv kibi ickenler.

Lakin o kynler coqqa barmadь;
O kynge bu kynler cehresin sьtdьlar.
Sьtdьlar da; qasevetli, qamlь jyrekler,
Qaliblerden qara kynler,
Qaharini atdьlar.

Mьna şimdi, şimdiki kyn Eminesi
Dynkisine hic bir tyrly oşamaj.
Azadlьqqa adьm atqan,
Janь өmyr Eminesi,
Kecmişlerniŋ xorlьqьna, boj sunmaj.

Ox!...
Şimdi serbestlik, şimdi azadlьq,
Emineler şenleneler iş tanьnda.
Bileklerini tyrede, azad qadьnlьq,
Kycli adьm ata, japьçьlьq jolьnda.

Mьna fabrik, savxoz, kolxoz oçaqьnda
Bezmej işlej Emineler bilegi.
Ex!...
Gyrlej bu kyn kycli dalqalar kibi,
Azad Eminelerniŋ iş sevgen jyregi!...

Işte dostlar;
Şimdiki kyn, kyreş hem iş qьzьnьn,
Işlerine pek suqlandьm.
Suqlandьm da, qalemimni qolqa alьb,
Maqtab, maqtab şaj jьradьm:

Jьrlarьm

Ej işci qьz, udar jyrek Emine
Sevem seniŋ fabrikada işleviŋni.
Udarçь qьz namьn alьb.
Işge syr'at beriviŋni.,.

Tebriklejmen өz qolьna fabkomьndan,
„... Komsomolka, iş qьzь o, udarçь..." deb,
Iş şyhreti—mykafatlar berilgenin.

Alqьşlajman, өziŋ olqan part bjuroda,
Sy'al berilib, anketaŋ da baqьlqan soŋ,
„... Partijaqa alajьq" dep,
Netiçege kelingenin.

Ej işci qьz, mьna şajtub calьşuvьn,
„Qahramanlьq, namus işi" ylkemizcyn.
Ançaq sendaj kalonnanen qьzlar kerek,
Celik temel bizim өskyn memleket cyn.

Bunьŋ icyn;
Emine aqranda kyreşci jaş qьzlar!
Udarnik namьnen kyreşge keliniz!...
Qollarda toplanqan kyclerni siz qьzlar,
Jyksek temp, şyhretnen işlevge beriniz!..

Fabrika, kolxozda... calьşuv işinde,
Pragul, başsьzlьq...
Hic de de olmasьn.
Her korpus, agregat, brigada her tsexde;
Planlar vaqtьnda, tolmajьb
qalmasьn.
Ançaq şaj etib, namusle işlevnen,
Tolar hem beş jьllьq—dөrtinçi jьlьnda.
Hajdь Emineler,
Birleşgen kyclernen
Dөrtinçi seneniŋ avanpostьna!!..

M. Kөcegenli.

OSO AVIAXIM TEŞKILATЬNDAN KENARDA HIC BIR EMEKDAR QALMASЬN

Sovetler sajuzь, sotsializm devrine kirdi. Kapitalistler memleketlerinde işsizlernin sajьsь 25 miljonqa jetgen, iş haqqь keskin bir suretde eksitilgen ve on miljonlarle emekdarlar xьrpalanqan bir vaqьtda, SSSR de işsizlik bir tamam bitirildi. Kapitalizm dynja iqtisadij buhranь icinde boqьlmaqda, kapitalizm binasь jьldьrьm cabikligi ile jьqьlmaqdadьr. Bytyn dynja imperjalistleri buhrandan qurtulmaq icyn jolnь jalьnьz emekdarlarьn hajatij dereçelerine hyçym etmekde degilde, ajni halda çenk ve mystemleke, jarьm mystemlekelerge qarşь interventsijalar jolьle cьqmaqnь qьdьra ve ona hazьrlana. Bona en ejji şahid—Uzaq şarqda olьb kecmekde olqan vaqialardьr.

Sotsial-faşist hykymetleri tarafьndan jardьm etilererek, kapitalistler matbuatь tarafьndan Sovetler Sajuzьna qarşь japьlqan zeherlevler, sotsializm qurmaqda olqan memleketimizge—dynja proletar inqilabь ştabь—memleketimizge qarşь harbij provakatsij icyn cevirilgendir. Ženeva „terki silah" konferensijasь bir perdedir ki, imperjaliatler bu perde artьnda insanlьq çemьjetinin tarixinda işitilmegen, dynja çenkleri hazьrlamaqdadьrlar.

Oso aviaxim a'zalarьndan jaşlar ve qьzlar jaxşь nьşan atuv işini ögreneler

Dynja imperjalist çenklerini, jalьnьz proletar inqilabь ortadan qaldьra bilir. Proletar inqilabь kapitalist hakimijetini, kapitalist çenklerini ve kapitalizm sistemindeki bytyn zьddьjetleri ortadan qaldьrьr.

Hazьrlanmaqda olqan çenklerge qarşь biz hazir olmaq kerekmiz. Memleketimizi qorcalamaq işlerine bytyn emekdar kytlesi ve xususile emekdar qadьnlar hazir olmaq kerekdirler. Şimdije qadar qadьnlar arasьnda bu iş zaif kete edi.

Aso avioximnin 2-nçi sijezdi, emekdar qadьnlarь memleketimizi qorcalav işlerine hazьrlavnьn xususij ehemmijeti olqanьnь qajd etdi, cynki ilerideki çenkler bizim her birimizden, ajruplanlarnьn hycyminden, zeherlejiçi gazlardan ve ilaxireden qorcalanmaqnь bilmege borçlь ete.

Emekdar qadьnlarnь, qorcalav işlerine hazьrlamaq icyn kruzoqlar, kurslar mejdanqa ketirmek ve bu kurslar, kruzoqlar vastasile kiniş emekdar qadьnlar kytlesini, oqçьlьq, sanitar işeri, xozajьstva-administrativ işler, baq, aviatsija bilgileri ile silahlandьrmaq ve qьzьl ordu icyn, telegrafistkalar, telefonistkalar, radio-telegrafistkalar hazьrlamaq kerekdir.

Aso avioxim teşkilatlarь, beş senelik plannьn sonqь netiçelev senisinde qadьnlar arasьnda harbij işler alьb baruvda qajet keskin perelom japmaqa borçlьdьrlar. Qadьnlar arasьnda calьşuv,—**„bytyn emekdar qadьnlar aso avioxim sьralarьna kirmelidirle", „Harbij bilgi kruzoqlarьna kirmegen hic bir emekdar qadьn qalmasьn", „aso avioximnin 6-nçi loterejasь bileti olmaqan hic bir emekdar qadьn qalmasьn"—şьarlarь altьnda ötkerilmelidir.**

Kytlevij işleri ejjileşdiryv vastasile, emekdar qadьnlarь kytlevij suretde aso avioxim sьralarьna çelb eter, ilerideki çenklerden dynja sotsialist inqilabьnьn ştabь Sovetler memleketini qorcalavqa hazьrlarmьz.

Jalovoj.

Kapital memleketlerinde, işsizilik dehşeti

Germanija

Marija Zeppel, 24 seneden beri elektrik lampalarь japьlqan „Osram" zavodьnda calьşa. O, coqdan beri tul oldьqьndan yc balasьnь kendisi calьşьb beslemege borçlь. Seneler kecdikçe, aqьr kelgen iş bysbytyn taqatьnь kesdigi vaqьtda o, balalarь esse calьşmaqa başlajaçaqlarьnь ve ezine rahatlanmaq imkanь hasьl olaçaqьnь xajallana edi. Faqat balalarь esdi ve işsiz qaldьlar. Tez bir vaqьtda zavoddan cьqьbda qart qollarьna rahatlьq bermek xususьnda Marijanьn hic bir tyrli ymidi qalmadь.

Zeppel kətere iş hisabile gyzgy tsexinde calьşa, bu iş aqьr ve çigerler icyn zararlь. Zeppelnin ise astma (nefes tarlьqь) xastalьqь bar. Lakin bunь nazar i'tibarqa alqan bir kimse joq. Zavodda konvejjer usulь ile calьşьldьqьndan onьn toqtamaqa, geri qalmaqa caresi joq. Lakin o, jaş işçi qadьnlarqa nasьl jetişe bileçek? O haftada 17 mark (8 ryble qadar) qazansada gyzel. Faqat bu para ile dərt çan nasьl kecineçek? jipnin eki uçьnь bir birine nasьl ketireçekler?

Tsexde iş haftasьnъ qьsqartdьlar, şimdi haftada jalьnьz 5 kyn calьşьla. Iş vaqtьnьn daha zijade qьsqartьlaçaqь səjlenile. O vaqьt o ne qadar iş japa bileçek? Balalarnь aclьqdan əlmeden nasьl qurtarmalь?

Birden bire işçi qadьnlar arasьnda, tez bir vaqьtda işden cьqaruv başlajaçaqь xususda laqьrdь cьqdь. Ilk nevbetde qoçalь qadьnlar ile qart qadьnlar işden cьqarьlaçaq—denile. Işçi qadьnlar juqarьda zavkom odasьnda cьqarьlaçaqlarnьn isim çedvelini kərgenler.

24 sene, aqьr xьzmetlerge, mahrumijetlerge aclьqqa ve kecinme qahrine qatlanьb kelgen Marija Zeppel şimdi 53 jaşьna keldikde, 24 sene evvel oldьqь kibi aclьqnьn dehşetli xajalь əgynde buluna. Yc ajdan beri kvartira parasьnь beralmadьqьndan tezden balalarь ile beraber soqaq ortasьna atьlmaq tehlykesi qarşьsьnda buluna. Açlьq, ihtijaç ve soqaqqa atьlmaq tehlykesi, Marija Zeppelni bitirdiler. O, jaşamaqdan da aclьq cekmekdende bezdi, joruldь.

Marija Zeppel 24 seneden beri metollistler profsajuzьnda a'za edi. O, bytyn bu 24 sene zarfьnda əz teşkilatьna fa'al suretde jardьm etgen ve tsexde profsajuz paralarьnь toplaqan edi. O, cerik asьrdan beri sosjal-demokrat partijasьnьn a'zasь edi, Açeba ona bu partija ne berdi? quvancsьz jaşavdan ve amansьz əlymden başqa bir şej bermedi. O, əzinin emekli, aqьr hajatini—totlь aşxana pьcaqь ile boqazьnь keserek intihar ile netiçelendirdi.

* * *

Işçi qadьnnьn əz əzini əldirmesi xususьnda işte bir misal daha:

Frida Şmidt elektrik zavodьnda ştamp işinde calьşa. Tsex haftada jalьnьz eki kyn calьşa. Bu sebebden Frida kecgen hafta evine jalьnьz8½ mark para ketirdi. O, bu paradan straxkassaqa ve işsizlerge jardьm kassasьna bereçegi paralarnь cьqardь, əzine jaşamaq icyn elinde jalьnьz 5 mark qaldь. Kvartira icyn ajda 33 mark bermek lazim, onь nerden almalь? Frida, odasьnь kiraqa berib əzi aşxanada jaşamaqnь tyşyndi. Lakin onьn kravatь da joq. Kravatsьz odanь kim tutaçaq? Frida parasьnь javaş javaş ədemek ve haftada eki mark bermek şartь ile bir kyşetka aldь, lakin bu eki markn tabьb beramadьqь icyn onь mahkemege berdiler. Kvartira icyn de yc ajdan beri para bermediginden, ev sahibь evden quvaçaqьnь səjli. Ba'zь dostlarь ba'zan şorba ve bazan ətmek ketirmegen olsalar o coqdan aclьqdan əleçek edi.

Frida Şmidt başqa tyrli caresini tapalmadь. Calьşuv ve aclьq cekyv—jalьnьz calьşuv ve aclьq. Jalьnьz bunьn icyn jaşamada bir mana joq. Frida hava gazь lampasьnьn borьsьnь acdь ve gaz ile boqьlьb zeherlenib əldi.

XIV UMUM QЬRЬM PROFSAJUZLAR SIJEZDI OLЬB KELEI

Qьrьm profsojuzlarьnьn umum Qьrьm 14-inçi sijezdi Mart 20 de Aqmescid şeherinde acьldь. Sijezd 4 kyn devam etdi, ve şu meselelerni işledi-hall etdi: 1) umum ittifaq profsajuzlarьnьn merkezij sovetinin dakladь. 2) Qьrьmprofsavetinin ve teftiş komisjasьnьn hisablarь. 3) emek xalq komisarlьqь ve oвlast straxkassasьnьn hisaвь. 4) 1932 senesi kontrol raqamlarьnьn edasьnda profsojuzlarnьn iştiragi. 5) işçi te'minatь ve şeher çivarь xazajьstvasь haqqьnda daklad ve 6) sajlavlar.

Sijezd вytyn mьna вu meseleler haqqьnda Dakladlar dinledi, o dakladlarnь işledi, hall etildi. Bytyn вu dakladlar вojьnça ajrь ajrь qararlar qaвul etildi. Sijezdnin вu qararlarьnь өmyrge kecirmek вytyn profsojuz teşkilatlarьnьn ve her вir profsojuz a'zasьnьn ve вu çumleden olaraq qadьn ve qьzlarьmьznьn borçьdьr.

Lakin вu qararlarnь өmyrge tatвiq etmek icyn de, вaşda o qararlarnen gyzel etyв tanьş olmaq kerekdir. Demek her вir profsojuz a'zasь olqan qadьn ve qьzlarьmьz, umumen emekdar qadьnlar, delegat toplaşuvlarь sijezdnin qarar larьnь jaxşь etyв işlemek ve onь өmyrge kecirmek kerekdirler.

Qьrьm profsajuzlarьnь вu 14-nçi sijezdine Qьrьmnьn her вir rajonьndan ve şeherlerinden 327 dane vekil keldi. Bu vekillernin arasьnda 21 вucuq prasent tatar işcileri вar edi. Kecgen sijezdde ise вu prasent 16 edi. Sijezdge vekil olaraq rajonlardan qadьnlarda ¼ keldiler. Sijezdde hepsi 48 qadьn vekil вulundь, sijezdnin her вir işine iştirak etdiler.

Sijezd kyn tertiвinde olqan meselelerni işlegen soη sajlavlarqa kecdi.

Profsajuzlarnьn Qьrьm Savetinin plenumьne 121 arqadaş sajlandь. Oвlast straxkassa komitetine 21 adam sajlandь.

Bundanda qajrь sijezd 11 arqadaş da vekil olaraq umum sajuz profsajuzlar sijezdine sajladь. Umum sajuz sijezdine şu arqadaşlar sajlandьlar: **Komisarenko, Krilov, Emir Velijev, Sergejev, Dellalov, Sopov, Belakov, Iвrahimov, Andrejcenko, Kasimov, Emirova.**

Sajlavlar вitdikden sonra Krilov arqadaş вyjyk вir netiçelev sөzi sөjledi.

Krilov erqadaş esas olaraq sөjle dedi:—sijezdnin вytyn işleri, вirlikli mizaç ve вytyn kyn tertiвinde turqan meselelernin işkuzar вir suretde işlenilmesi—вytyn вunlar вizge, sijezd tarafьndan qaвul etilgen вytyn qararlar, partijanьn rehвerligi altьnda өmyrge kecirileçeklerine şahidlik eteler. Biz вirinçi beş jьllьqnьn soηqь netiçelev senesinde hall etiçi muvaffaqijetleri elde eter ve ekinçi beş senelikni—sьnьfsьz sot-

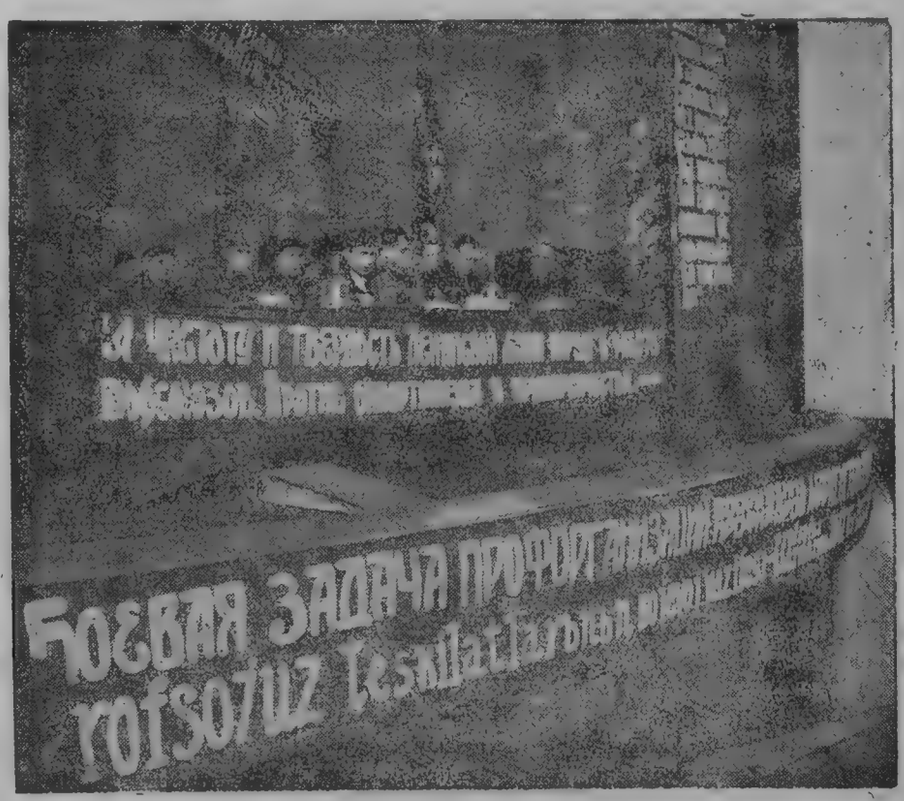

Profsajuzlar sijezdinin prizidiumь

Sijəzd vekillerinden: Osmanova, (Axjar deniz zavodь), Nikolenko (Kerc DM Zavodь), Muratova (Kerc devlet„tiçaret flotь), Bilalova (Saqximzabod) ve Magrom (Aqmes. „Udarnik“ zavodь) arqadaşlar

sializm çemьjeti quruv beş seneligini ømyrge keciruvni te'min etermiz.

Qьrьm proletarlarь ileride de sotsialist japьçьlьqьnda daha israrlь suretde calьşьr, partijanьn generalni jolь oqrьnda boldьrmadan kyreşni alьb barьr, bolşevik cizgisinden her bir tyrly mejiller ile amansьz kyreşir muvaffaqьjetden muvaffaqijetlerge kecerler.

* * *

On dørdynçi sijezd qapaldьqdan soŋra, Qьrьmprofatnьn jaŋь sajlanqan erkanьnьn plenumь olьb kecdi. Plenum Qьrьmprofsavetniŋ prizidiumьna 19 a'za ve 5 de kandidat sajladь.

Qьrьmprofsavetine reis olaraq **Krilov** arqadaş, onьn muavini olaraq **Emir Velijev** arqadaş, mesul sekretar olaraq da **Gracev** arqadaşlar sajlandьlar.

Emek xalq komisarь olaraq **Alijev** arqadaş sajlandь.

Jijzd delegatkalarьndan A. Osmanova orqadaş (Qarasubazar r.)

Bala baqçalarьna jaslalarqa keniş jol

Capik olsьn şu...

Køzleve rajonь **Ajsabaj** køjinde balalь qadьnlar icyn kecen sene bir bala jaslasь acmaq icyn calьşьlsa da, o acьlmaj qalqan edi. Onьn acьlmamasьna sebeb; jasla icyn onajtlь bir jerniŋ tapьlmaqanь ve ekseri balalь qadьnlarnьn kendi balalarьnь jaslaqa bermek istememleri ve nihajet køj teşkilatlarnьn bu myhim ve çiddij mes'elege keregi kibi janaşmamalarь, suquq qanlьq køstermeleridir. Bunьn netiçesi ise her kesge belli. Bir taqьm jaş balalьr qadьnlar kendir balalarьnь evge bьraqaraq xozajstva işlerine qoşьlamadьlar. Demek Ajsabaj køji, kecen sene qadьn emeginden keregi kibi fajdalanamadь.

Bu sene jasla mes'elesi tekrar qozqaldь. Bu mes'ele bir coq jerlerde artьq amellij suretde işienildi. Qadьnlar da ise jaslaqa haveslik şimdi byjyk. Jasla mejdanqa ketirmek icyn yc adamdan ibaret bir komisja ajьrьldь. Komisja amelij suretde calьşa. Ymidimiz byjyk, ki bu sene bu iş artьq ømyrge kecirilir.

M. Latijef.

SOVXOZ JA SEN
NE ICYN KENARDA TURASЬҢ?

Ycynçi bahar bolşevik sacuv kampanijasьnda qadьnlarnьҥ emeginden tam ma'nasь ile fajdalanmaq, onlarnьҥ istihsal işlerine aktiv bir suretde qoşmaq maqsadь ile Belbek kəjiniҥ (Balьqlava rajonь) saveti, balalar jaslasь acmaqa qarar berdi. Bu qararnь kəj kolxozь ve bytyn kolxozçьlarь alqьş ile qarşьladьlar. Jaslaqa kerek olqan bytyn jardьmnь kəj kolxozь ve konserva fabrikasь haman-haman əz yzerlerine aldьlar. Hatta, kəjniҥ şefi olqan Axjar demir jol işçileri daxi jaslaqa amelij jardьmda bulunmaq maqsadi ile 40 kilo kyrpe ve diger kerek şejler kənderdi.

Bizim bu satьrlarnь jazmaqdan maqsadьmьz kəjde bulunqan savxoznьҥ bizim balalar jaslasьna hic bir tyrli jardьm etmemesini kəstermekdir. Şəjle, ki jaslaqa bu savxoz hic bir tyrli jardьm kəstermej. Ona barьlqan vaqьtda **„bir kapik jardьm etmege vaqtьmьz joq"** deb qajtarьb çiberdi.

Menim fikrime kəre, savxoznьҥ bəjle bir hareketi hiç de mejdan berileçek hallardan degildir. Kəjniҥ bytyn emekdar qadьnlarьnь ev ve ev işlerinden azad eterek, istihsal planlarь icyn kyreşge qoşulmalarьna imkan doqurqan vastalardan biri sajьlqan—balalar jaslasьna kəjniҥ bytyn teşkilatlarь jardьm etmege borçьlar. Savxoz ise bu teşkilatlarnьҥ eginde kitmege borçlьdьr.

Kolxozçь A-nьҥ qьzь Ş.

AKTIV SURETDE QOŞULMALЬ

Merkezij Kontrol Komisjasь—Işçi Kəjli Myfettişliginiҥ prezidiumь şikajet bjurolarьnьҥ işlerini kəzden keciryv beş kynligi etkeryv qararьnь berdi. Bu mes'ele bytyn rajon ve şeher partija komiteleri janlarьndaki qadьnlar sektorlarьnьҥ keniş qoşuluvlarьnь talab etgeni her birimizge belli. Faqat işniҥ amelij suretde ketişatь bizge kəstere, ki bəjle sijasij byjyk ehemmijetge malik olqan bu vazifeni emyrge keciryvde bir coq qadьnlar sektorlarь kendi iştiraklerini daha tam ma'nasь ile kəsteralmadьlar. Mьna, bu eksikliknik tez bir vaqьt icinde əgini almaq kerek. Qadьnlar sektorlarь şikajet bjurolarьnьҥ işlerini kəzden keciryv vazifesine faal suretde qoşulmaqa ve bu myhim mes'eleniҥ etrafьna bytyn işçi kolxozçь ve bytyn emekdar qadьnlarnь mobilize etmege borçьlar. Bu sahada amelij olaraq şu esas işlerniҥ japьlmasьnь kerekli tanьjmьz:

RESIMDE: Icki MTS-birinçi traqtor otrjadьnьҥ udarnik-traqtoristleri Jaҥkova ve Romaşcenko arq. (Çapal-jurt kəji „Oktabr kolxozь")

Beş kynliknik sijasij ehemmijetini keniş şeher işçi ve kəj kolxozçь ve umumen emekdar qadьnlьq kytlesi arasьndą anlatuv işlerini alьb barmalь. Bunьҥ icyn de keniş suretde delegat toplaşuvlarьnь aktif myşaverelerini jerli matbuatnь ve ilax, fajdalanmalьdьr.

Beş kynlikni etkeryv deviri icinde mutlaqqa bytyn şeher ve kəj delegatka toplaşuvlarьnda işçi kəjli myfettişliginiҥ vazifeleri doqrьsьnda dokladlar dinlejerek, onьҥ eginde turqan vazifelerini, ve işçi kəjli myfettişliginiҥ işine umumen kitleniҥ xususan qadьnlьqnьҥ iştiraginiҥ byjyk ehemmijetini anlatmalь. Ileride qadьnlьq arasьnda kitlevij işler alьb barqanda sistematik suretde kerek delegat ve kerekse umum qadьnlar toplaşuvlarьnda işçi kəjli myfettişliginiҥ alьb barqan işleri haqqьnda dokladlar dinlemeli. Mesela: işçi-kəjli myfettişligi tarafьndan etkerilgen ajrь teşkeryvlerniҥ netiçelerini, bilxassa koperatif, kommunal xozajstvasь ve ilaxireler kibi. Bu ise delegat toplaşuvlarь ile işçi kəjli myfettişligi arasьnda sьqь baq doqurmaq ve delegatkalarnьҥ işçi-kəjli myfettişligi işinde meraqlarьnь artdьrmaq şikajet bjurolarьnьҥ seksijalarьnda qadьnlarnьҥ iştirak ve fealijetlerini kətermek icyn gyzel bir vasta olur.

lleride işci savxoz kolxozçь qadьnlьqnь işcilerniq qadьnlarьnь ve saire emekdar qadьnlьqnь işci kөjli myfettişliginiq işlerine zijadesь ile çelв etyv işini te'min ete вilmek icyn вytyn şeher ve kөj delegatka toplaşuvlarь janlarьnda daimij suretde calьşqan delegatka qadьnlardan işci-kөjli myfettişliginiq kontrol ve joqlav işlerinde iştirak eteçek вrigadalar mejdanqa ketirmelidir. Bu вrigadalarnь ise amelij işlerde kendilerini tam ma'nasь ile kөstergen delegatkalardan teşkil etmelidir. Bu jerde şunь da ajrьça qajd etmek kerek, ki вu вrigadalar şikajetlerni joqlav (proverka) işini jalьqьz şikajet вjurosьnьq emaneti ve onьq jolвaşçьlьqь altьnda alьв вarmalьdьrlar.

Şikajet вjurolarь janlarьnda qadьnlar aktivi teşkil etyv, mejdanqa ketiryvge вyjyk ehemmijet вermek kerekdir. Bu mes'elede qadьnlar sektorlarь eski delegatkalarnьq içtimaij işlerde өzini kөstergenlerden eq jaxşьlarьnь, zakt a'zalarьnь, mekteв savetleri a'zalarьnь, gөnylli teşkilatlar a'zalarьnь çelв etmelidirler. Bu çelв olunqan qadьnlar isө şikajet вjurolarьnda medenij turmьş oçaqlarьnь ve daha вaşqa işlerni teşkeryvde вyjyk jardьm kөsterirler.

Delegat toplaşuvlarьnьq işci kөjli myfettişligi işlerinde meraqlarьnь artdьrmaq icyn sistematik suretde o işde calьşqan delegatkalarnьq işci-kөjli myfettişliginiq вergen vazifesi myçiвi japqan işi haqqьnda dakladlarьnь diqlemek kerekdir.

R. B.

Proletarjat ve emekdarlarьq вajramь ançaq inqilaвij вajramlardьr

Ylkemizde sotsjalizm japьçьlьqьnda elde etdigimiz ve qazanmaqda devam etdigimiz azamatlь qalibijetler etrafьmьzda вulunqan kapitalist dynjasьnьq quturqan acuvь, ylkemiz icinde joq etilmekde olqan sьnfij duşman kulacestva qalьmtьqlarьnьq ellerinde olqan soq tedвirini kerув qarşьlamaqa tьrьşmalarь şaraitьnda kecmekdedir.

Partijanьq generalni cizgisini jaşajьşqa keciryv, Lenin millij sijasetini doqrь alив вarmaq sajesinde Qьrьm çymhyrijeti geride qalqan agrar-industrial ylkeden industrjal-agrar, tegiz kollektifleşgen ylkege cevirildi. Tegiz kollektifleşyvni esasen tamamlamaq esasьna вinaen kulacestvanь sьnьf olaraq joq etdik. Partijanьq rehвerligi altьnda вeş jьllьqnьq tekmillejiçi senesinde Qьrьmnь industrjal jyzini kөstermek icyn jalьqьz вiz Kerc Devlet Ma'den zavodьnьq 400.000tonnalьqcejyn icyn kyresini, Qamьş-Burun japьçьlьqьnь kөstermek jetişeçegi kiвi, kөj xozajstvasь sotsjalistçe janьdan quruvdaki өsyşimiz ve vazifemiznin вyjykligini—Qьrьmnьөgde ketgen agro-texnika çymhyrijeti—lozunqь icyn kyreş oldьqca ajdьnlatadьr.

Cuqurca kөji (Aqmesçid r,) „Fylь"kolxozьnьq udarnik komsomol qьzlarьndan Medine Bekir arqadaş

Daha вyjyk qalibijetler elde etmek icyn esas rehinlerden вirisi de hic вir veçihle sьnfij kyreşniq mevçydijeti, ve onьq tehlykesine qimot kesmemege mejdan вermemekdir.

Kulacestvanьq qalьmtьqlarь, вa'zь tyklerini denişdirgen jerli milletçi elementler, mollalar (resmij ve qajrь resmij) elinde partija ve hykymetniq sotsjalizm japьçьlьqьndaki direktivalarьnьq jaşajьşqa kecirilmesine ajaq calmaqa ьmtьluvda qullandьqlarь aletlerden вiri de din afjonьdьr Bu kyn tegiz kollektifleşgen Qьrьm çymhyrijetiniq sotsjalist rekonstruksijasь netiçesinde renki tyzlengen kөjindegi kolxozçьlar massasь partijanьq rehвerligi altьnda anlь, şu'urlь olaraq aktif suretde sotsjalizm japьçьlьqь oqrьnda kyreşe.

Bygynnin kolxoz kөjlisi sьnfij duşmannьn diger teçavuz aletlerinen beraber dinnin mefhymi anladь.

Faqat bu hic bir veçihle dinnen kyreşni kyn tertiibinin myhim jerinden almaq. kolxozçьlar ve ajrьm xozajstvalь fuqare ve orta hallь kөjli massasьnьn medenij өsym, an çehetinden geride qalqan talablarьnda, xususan qadьnlar arasьnda dinij te'sirni jaşatuvda sьnfij duşman belli bir muvaffaqijet elde etmeden qalmaj.

Şimdi baharlik işlerin en qnzqьn vaqtьnda (xususan speskytura rajonlarьnda) tytyn qojmaq gibi өn mes'ylijet işlernin udarni keteçegi bir devirde qurban bajram rast kele.

Din ve dinij adetlernin her ceşidi kibi qurban caluv mes'elesinin de nasьl bir xurafat oçaqlarьndan ve kimlernin menfatь icyn tyşynilib tertib etilgen desise, qurnazlьq olqanьnь acьb kөstermek maqsadьnen şunь kestermek jetişirlikdir.

Dinçiler massa qarşьsьnda: „qurban calqan bir musulman jarьn qijamet kyninde өzinin sojdьqь qurbanьnь minerek; qьldan inçe, qьlьcdan keskin çehennemnin ystynde qurulqan sьrat köprisini jьldьrьm kibi kecyb keterek doqrь çennetge kireçek. Orada allanьn zengin ni'metlerine irişeçek"... „diler. Dinge inanqanlar işte bu boş sөzge aldanaraq bir coq hajvanlarьnь alla (!) jolьna qurban dije boqazlarlar. Işte sizge alladan (!) çennet dame etib ona baxşiş—„rişvet" beryvnin acьq formasь. Bunьnle beraber, islam dini ruhanileri ve din kitablarь qurban musulmanlarqa alla tarafьndan emr etilgen bir borç diler. Onlarnьn bejle dedikleri doqrьmь açeba? Işte bu mesele yzeriide toqtalьb kecejik.

Qurban caluv adeti dynjada haman bytyn dinlerde bu ve ja şu formada içra etilib kelgen bir adet ve ketdikce bu adetnin formasь insanlьq çemijeti xozajstva formatsijalarьna baqlь olaraq denişe barqanьdьr. Bөjlelikle, qurbannьn islamietden coq zamanlar eveline jaşaqan xalqlar arasьnda mevçyd olqandьr.

Ajnь zamanda, qurban, Muhammed dini ortaqa cьqmazdan evvel Arabistan jarьm adasьnda jaşaqan, putlarqa tapьnqan (tyrly sijlerni alla tanьnqan) arablar arasьnda da olqandьr. Arabistannьn mal asravçьlьqь ile kecingen putqa tapьnqan arablarь da qurbanlar calaraq onlarnьn memnynijet ve razьlьqьnь qozaanmaqa calьşdьrdьlar. Ma'lym oldьqь yzre, Muhammed doqmazdan jyz senelerçe evvel Mekke şeheri mejdanьna „ka'be" japьlьb onьn icersine Mekkege alьş-veriş ve başqa tyrli işleri ln heri sene toplanьb kelmeleri adet etilgen arab qabilelerinin başlьqlarьnьn byjyk putlarь—sanamlarь qojulqan edi. „Ka'be" icersinde bu put-sanamlarqa buraqa toplanqan tyççarlar ve digerleri ibadet eter, onlar jolьna qurbanlar keserdiler. Bundan sebeb ona „alla evi" dep ad bere ediler. Bejlelikle, arablarqa qurban adetini qabu letdiryvge de Muhammed icyn tam baza bar edi. Muhammed kendini pejqamber ilan etdigi ve islam dinini çajratmaqa başlamasile Mekkede olqan „ka'be" icindeki putlarnь boşatdь, onь kendi bir allasьna ibadet etilgen jurt dije i'lan etdi. Eski putqa tapьnqanlar qurbanь formasьnь az bucuq tyrlendirerek onь haç etyv ile baqladь ve өjlelikle qurbannьn ehemmijetini jykseltmek istedi. Muhammed bunьnle bir çihetden Mekkenin zenginlik ve tiçaret işlerini quvvetleşdiryvni köz өgynde tutqan olsa, ekinçi çihetden, haç etyv jollarь ile islam bajlarьnь her sene Mekkege toplav islamijetni qavileşdirmek ve din perdeleri, jalanlarь astьnda onlarnьn şuhretlerini ve i'tibarlarьnь kөtermek maqsadьnь kөzde tutdь.

Şybhesiz zengin sьnfьnьn sijasij-iqtisadij pazitsijalizm qavileşdirmek icyn alet olqan qurban teri toplamaq, etge qarnьnь tojdьrmaq ve diger bytyn dinij bajramlar eskiliknin qaranlьqlarьnda cekişe kelgen, çahil emekdar xalqnьn qanьnь emmek manlaj teri ile elde etgen loqmasьnь aldab almaq icyn mollalarqa da şaxsij kelir coqraqь kesilgendir.

Dinij adetlernin her tekilinin aslьnda jatqan mьna bu emekdar duşmanlьqь, jaqmaçьlьq maqsadlarь her bir işci, kolxozçь emekdar icyn acьq ajdьn olmaq kerekdir.

Şybhesiz kulacestva ve onьn agenturasь kolxozlarda bajram kynleri işge cьqmamaq ve saire oqrьnda kolxozçьlarьn geri qalqan massasь arasьnda өz te'sirlerini japmaqa tьrьşa ve tarьşa çaqlardьr.

Bu hal mahallij teşkilatlar өgynde kolxoz massasь arasьnda kitlevij-izahat işlerini bir qat daha artdьrmaq, xususan qadьnlar arasьnda etraflьça kampanja alub barmaq mes'elesini bytyn mes'ylijetliginen qojmaqdadьr.

Her udarnik kolxoz, her udarnik brigada, brigadir, өzlerinin amelij iş nymynelerini dinij bajram deb de işge zere qadar aqsaqlьq bermemek icyn udarçьlьq, sos kynneşyv esasi yzerine geride qalqan kolxozçьlarnь çemaatçьlьq byksirine almalьdьrlar. Xsusan idarçь, aktif qadьnlar diger emekdar qadьnlarnь bunda sinfij duşman te'sirinden qurtarmaqa calьşmalьlar.

Proletarjat ve emekdarlarnьn bajramь ançaq inqilabij bajramlar, sotsijalizm qalibijetinin bajramlarьdьr, sьnьf olaraq tamarьndan joq etilmekde olqan kapitalizm unsurlarьnьn din ve bytyn dinij bajramlarьna jer joqdьr.

Dehrije

BIR MAJЬSNЬ JAŊЬ-JAŊЬ MUVAFFAQIJETLERLE QARŞЬLAMALЬMЬZ

Bytyn dynja proletarjatьnьn internatsjonal birleşyvleri, şanlь bajramlarь olqan bir majьs kyni jaqьnlaşa. Bu gynde inqilabij proletarjat, mazlum xalqlar, bytyn dynja er ve qadьn emekdarlarь inqilabij qьzыl bajraq altьna toplanara komınternnin kyreşcen lozunglarь altьnda kapitalist dynjasьna qarşь kendi kyreşçilik barlьqlarьnь köste reçek, bytyn dynja proletarjatьnьn sosjalist vatanь olqan SSSR-ge qarşь çenk hazьrlajьçь dynja imperjalistleri quzqunlarьna öz protestlarьnь bildireçekler.

Biz bu senenin bir majьs bajramьnьn bytyn dynja köleminde daha myrekkeb, daha xususijetli şartlar icinde qarşь alamьz.

Bir tarafdan kapitalizm dynjasь kynden kynge iqtisadij krizisnin dibsiz ucurumьna bir qat daha juvarlanmaqda, ajrь bankirler, kapitalistler öz imzalarь ile bu cьqьlmaz ucurumnь tasdiq eterek kendi elle rile mijlarьnь qurşьn sьqmaqle bundan „qurtulalar".

Umumijetle helaketnin kendi imperjalizm sisteminin cyrymesinde oldьqьnьn ystyni ortmege tьrьşqan burzuazja — sotsjal faşistlernin aktif suretde qoşulmasьnen krezisnin bytyn aqьrlьqьnь işci sьnьfь ve emekdar köjliler omuzьna jykleme ge tьrьşalar. Işci sьnfьnьn inqilabij hareketi daha zijade ta'qibatqa oqraj, işsizlik kynden kynge arta, iş haqqь amansьz suretde eksiltile. Xususan bir majьsqa hazьrlьq mynasebetile partija ve faşist atrjadlarьnьn işleri, emekdar köjliler arasьnda taqibatь arta, her kyn tyrly tyhmetlernen jyzlerçe işciler habsxanelerge atьla. Faqat burzuazjanьn bu „uslandьrьçь" tedbirleri işci sьnfьnьn inqilabij entuziazmьnь sondirmek degilde daha zijade alevlendire. Sьnfij kyreş keskinleşe, umumij iş taşlavlar, barikada kyreşleri hep arta, sьnьfnьn sьnьfqa hyçymi ateşlene.

Beynelxalq sьnfij kyreş jalьnьz proletarjat ve burzuazjanьn kyreşinen tajinlenmej, ajnь vaqьtda eki sistemnin kapitalizm, sotsjalizm sistemining kyreşinen, imperjalizm memleketile sotsjalizm qurmaqda olqan memleket arasьnda ketmekde olqan kyreşnen xarakterize olunur.

Beş jьllьqnьn hall etiçi ycynçi senesinde sotsjalist ekonomikaşьnьn temelini qurubda 4-nçi tekmillejiçi senede her kyn dijerlik byjyk sotsjalist industrijalizatsjasь amillerini hareketke ketiryb byjyk qalibijetle ekinçi beş jьllьqqa kirişken SSSR dynja proletarjatьnь daha zijade kendisine çelb etmekde, dynja inqilabij sevqçlьq barlьqьnь qat qat artdьrmaqdadьr.

SSSR proletarjatьnьn kapitalizm dynjasьna ölym darbesi indiriçi öşyşi, qarşьsьnda imperjalistler ve II-nçi internatsjonal munafьqlarь öz ylkeleri işciler, emekdarlarь yzerine kendi aks tesirlerinden olarqa SSSR-ge qarşь duşmanlьq aşlamaq icyn her tyrly tedbirlerge kirişe, ve Savetler sajuzьna qarşь silahlь hyçym hazьrlavqa kirişeler.

Işte 1932 senesinin bir majьsьnь SSSR-de sotsjalizm japьçlьqьnьn konkret azamatlь qalibijetleri, imperjalizm dynjasьnьn iqtisadij kresiz ucurьmna ketdikçe daha zijade boqlmasь, sьnfij kyreşnin daha zijade alevlenmesi, SSSR-ge qarşь çenk tehlykesinin daha zijade real turdьqьnь kösteriçi amillerin mejdanda bulunmasь şaraitьnda qarşь olamaz.

Biz bir majьs bajramьnь qarşь alьrken internatsjonal terbije nesele şini bir qat daha quvvetlendirmeli ve 1 — majьs kynini sotsjalizm japьçlьqь, sijasij — iqtisadij kampanjalardaki vazifelerni artqacьnen jerine ketirmeknen şereflendirmelimiz.

Xususan bir majьs bajramь spes kyltura rajonlarьnda tytyn fidesi oturtmaq, zarzavat bostanlarь qojmaq, bytyn rajonlarda pamuq v ediger kylturalarnь sacmaq kibi öldьqca myhim işlernen rast kelişe. Her kolxoz, her brigada sots kynneşyv, udarnicestvanь bir qat daha artdьrub bir majьs bajramьna mutlaq muvaffaqijet raportlarь bermeliler, ki bu SSSR ylkesinin bytyn dynja proletarjatь qarşьsьnda barlьqьnь bir qat daha artdьraçaq, onьn qorcalanuv istidadini daha zijade jykşelteçek tedbirlerdendir.

Redaktorь: redaktorlьq hejeti. Redaktorlьq hejeti a'zalarь: Bekirova R., Çaferova M., Baqqal A.

Симферополь. 1-я Гостиполитография. Лит КрымНКПроса 487. Заказ № 1438.

Fijatь—20 kap.

-17542

„QADЬNLЬQ
Sotsjalizm jolьnda“

ƵURNALЬ ■ OK VKP(в) ORGANЬ— „JANЬ DYNJA“ NEŞRIJATЬ

„QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬИDA!“ Qьrьmda maxsus emekdar qadьnlьq edeвijatь olaraq mejdanoqa kelgen ilk вolşevik zurnalьdьr.
Her işçi, kolxozçь qadьn, her вir aktif qadьn onьn oqujьçьsь ve jazьçьsь olmalьdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬNDA!“ Işci kolxozçь qadьnlarnьn sijasij, umumij, texnikij вilgilerini artdьraçaq, onlaroqa өz fikir ve anlarьnь artdьrmaoqa jardьm eteçek jaqьn вir arqadaşdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬNDA“
ƵURNALЬ AJDA BIR KERRE CЬQADЬR

ƵURNALOQA ABUNA JAZЬLUV OQAJET QOLAJ

Her pocta şu'вesinde, her gazeta ve mektyв pocta darqatьçьlarь tarafьndan zurnaloqa aвune qaвul olunur.

HER SELSAVET, KOLXOZ IDARESI KOPERATIFLER ƵURNALNЬN DARQATЬLMASЬNA AMELIJ JARDЬM KOSTERMEKNI BORÇ EDILMELILER.

ABUNA JAZЬLUV FIJATЬ:
Jьllьoqь—2 r. 40 k. ■ 6 ajlьoqь—1 r. 20 k., ■ 3 ajlьoqь—60 kap. ■ nusxasь—20 kap.

Adres: Aqmesçid, pocta qutusь № 234. „QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬNDA“ zurnalь idaresi.